

centre d'esquerra republicana

districte. II

l'apioles 27

telèfon 33632

Octubre

1933

SUMARI:

Pòrtic - Les lleis de la República - És just? - Consell Directiu - Al·locució als socis - Mítting d'ideari - Sols l'unió ens farà triomfar - Es diu... - Principis de l'Esquerra Republicana de Catalunya.

Instal·lacions elèctriques provisionals, adornaments per a festes de carrer,
lloges per a festes de societat, taulats de totes menes

t orner

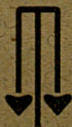
blasco de garay, 70. 72

telef. 34056

Barcelona

Instal·lació d'altaveus de gran potència per a mitjans, conferències,
discursos, festes, etc, a l'aire lliure o locals grans

Fill d'Abaurrea

Raspalls d'acer

TAPIOLES, 24

TELEFON 35647

Elaboració diària de pastes de Nata i Crema i tota mena de dolços. Croissants i pastes per a tè. Xampans Vins i Licors de les millors marques. Servei a domicili
Cabanyes, 49 (P. S.)

Carnisseria de

Maria Morros

Carn de vedella
de classe fina i bona

Mercat St. Antoni taula 178

BUTLLETI del
Centre d'Esquerra Republicana Dte. II

Carrer Tapioles, 27   Telèfon 33632   BARCELONA

ANY I

OCTUBRE 1933

N.º 5

PORTIC

La crisi ha interromput altra volta la vida del govern de la República. Per motius que nosaltres no capim, però que sens dubte tindran la deguda justificació en la més alta magistratura del país, el gran amic de Catalunya, senyor Manuel Azaña, ha vist posada en interdit la conveniència de la continuació del Gabinet que ell presidia en el precís moment que el Parlament li ratificava la confiança sense prèvia concentració de diputats. Volem aprofitar l'avinentesa per a significar, des d'aquestes pàgines, el sincer reconeixement que sentim per al senyor Azaña, cavaller i encarnació de l'austeritat política.

No podem dissimular que el desenllaç que ha tingut aquesta crisi ens ha decepcionat. Temem que l'obra social, laica i militar de la República sofrirà un retrocés, particularment en la seva aplicació. No som fatalistes per sistema, però no podem per menys que fixar-nos en l'actuació política d'alguns dels ministres del nou govern i encara ressonen en les nostres oïdes discursos i manifestacions d'alguns dels nous ministres.

La tasca realitzada pels que han governat fins avui dins la República, tot i no satisfent absolutament els nostres anhels d'evolució social, representa un remarcable avenç en aquest sentit i no és estrany que davant la confiança que teníem de veure transformar aviat en realitats tot el text legislatiu de les actuals Constituents, ens preocupi seriosament la més lleu suposició de què aquest desig es perllongui indefinidament.

Altra cosa que ens neguiteja és el pensar que, si malgrat haver-hi en l'anterior Govern homes que sentien plenament el nostre problema, com ho demostra un dels punts que Acció Republicana va condicionar la seva col·laboració al senyor Lerroux, els nostres representants es veieren obligats a lluitar aferrissadament per a obtenir un Estatut, no el que íntegrament volíem els catalans, què passarà ara, en tot el que resta de traspàs de serveis i particularment en la seva valoració?

Ens apressem a dir que en tot el que portem exposat no volem significar gens ni mica de desconfiança envers el nostre representant senyor Santaló. No. Coneixem la seva vida política, brillant en tots conceptes i sabem que abans d'enfrontar-se amb el més insignificant dels seus íntims sentiments, tindria el gest digne que l'apartaria del poder.

Però és que en la mecànica política hi han certs aspectes que mai no hem entès, segurament per insuficiència, i que gairebé sempre obliguen a claudicar en perjudici dels propis ideals. És tot allò de la salut i consolidació de la República, de la legalitat, dels interessos nacionals, etc., etc. I no seria res d'estrany que qualsevol d'aquests aspectes d'alta política servís per a justificar una desviació en el respecte que aquest Govern ha promès a l'obra feta.

Els que som idealistes de la política ens sorprenem de moltes coses que potser per als entesos no tenen la més petita importància, però que per als que no ho som acusen una gravetat extraordinària.

Ens sorprèn la possibilitat de què en plena República es pugui formar un Tribunal de Garanties, vellador de la carta constitucional, la major part dels elements del qual no ofereixen garantia de cap mena; ens sorprèn que es puguin elevar a llocs representatius als lacais de la Dictadura, i, naturalment, ens sorprèn que els partits d'esquerra que col·laboren en aquest govern hagin permès la dilació d'enfrontar-se amb el Parlament i no els mortifiqui l'inici d'una possible rectificació en l'obra de purificació de la vida militar que portava a terme l'admirat senyor Azaña.

Esperem, esperem, però no assentats.

Les lleis de la República

PER ANTONI CUBELLS

L'aplicació de la llei de ganduls, ha produït un embús a gairebé totes les presons i llocs de retenció. Pel que respecta a Catalunya formen legió els que, inclosos en aquesta llei, s'arrosseguen per presons i prevencions de Prefectures en espera que els llocs de concentració i les colònies de treball estiguin ja a punt per engolir-los.

Aquesta llei ha estat una de les millors forjades per les actuals Corts Constituents. Sobretot omplena com la que més les finalitats per les quals va ésser creada. Però malauradament, per defecte d'aplicació no rendeix, per ara, els efectes de sanejament que se'n podien esperar.

Cal reconèixer que els mendicants del carrer han disminuït notable-

ment i que ja no sovintegen aquells patètics quadros els actors principals dels quals eren infelices criatures mancades, a llur més tendra edat, de tot l'indispensable per a fer-les útils a la societat.

És de tèmper, però que en la recollida d'aquests infeliços s'hagi comès més d'una injustícia. Criem que no s'haurà fet la deguda distinció dels que del demanar almoïna en fan un ben organitzat negoci, amb dependents i tot, dels que per manca de feina i amb necessitat i desigs de trobar-ne, amb numerosa família per a atendre, ofegats per la manca de recursos, es posen al carrer a pidolar el que la societat burgesa els nega.

Fins avui, repetim-ho, tampoc no sabem que hi hagin gaires detinguts dels que trafiquen amb dones i amb estupefacients i que són el sector més repulsiu del vici.

I menys n'hi ha del tipus "senyoret", dels que mai no han treballat, dels que per pertànyer a famílies poderoses porten una vida de cràpula, dilipendiant veritables fortunes que ells no han guanyat; en fi, dels que per no rendir utilitat de cap mena, per haver-ho trobat tot fet, són una tara i un perill per nosaltres treballadors que propugnem per una societat justa i equilibrada. Sobre aquells hauria de caure inexorablement el pes d'aquesta llei.

Voldríem que les autoritats, particularment el nostre amic Selves, accelerés l'aplicació que té anunciada de la llei que ens ocupa i que en fes d'ella una xarxa de malla tan espessa que no pogués escapar-se cap dels esbirros

Wertheim

Suorsal:
35 - Borrell - 35

MARCA REGISTRADA

Màquines per a cosir i brodar

Vendes a plaços i al comptat
 Agulles, fils, sedes i cotons
 Taller de reparacions de totes
 marques i a domicili
 Màquines especials per a gèn-
 eres de punt, traus, calats
 i demés labors
 El taller més acreditat en les
 de colls i punys

35, Borrell, 35
 (junt cotxera tramvies)
 Telèfon 32671

Ricart Casadellà
 MECANIC

BARCELONA

que, abillats luxosament amb aires de gran senyor, passen descaradament com a persones de bé.

Es just?

per JOAQUIM BORRAS

He sentit dir que el pitjor mal que pot tenir una persona és arribar a ésser vell i trobar-se abandonat de la família i sense forces. Evidentment que aquests mots enclouen una gran veritat.

¡Quants vells trobareu que per belligerància als seus fills en l'edat que podien inculcar-los-hi el veritable amor als pares, no ho han fet i ara purguen la seva falta d'aleshores! Trobeu aquesta compensació justa i lògica? Em sembla que no; els vells, pel sol fet d'ésser-ho, mereixen tota mena de respecte de tothom, i en canvi veureu com molta jovenalla, inconscient, es befen de les seves tares i àdhuc es permeten un tractament envers ells que fa que mantes vegades se'ls repulsi tal com cal pel seu procediment anti-humanitari i irrespectuós. Pels carrers n'hi ha una munió, d'aquests éssers, demanant almoina i a la nit dormen en bancs i en les portes de les esglésies; també n'hi ha que estan asilats i han de guanyar-se el pa treballant dins el mateix asil en feines que no són pròpies per l'edat que tenen; molts d'ells no contenen amb família, però sí molts tenen fills, els quals podrien evitar que haguessin d'anar-hi a raure esmaperduts i sense que ningú els pugui amanyagar d'una manera que els fes tenir un bri de satisfacció. Alleguen per això que ja tenen prou feina a mantenir la dona, els petits que pugen i la seva casa i que tanta càrrega no la poden aguantar. Covards, els dic, per a no donar-los un altre qualificatiu més contundent!

Volem fer una Catalunya molt gran i no ens donem compte que és d'una importància capital el crear unes cases (no asils) per a aquests vells que es troben desemparats i sense forces, i on poguessin gaudir del benestar igual que en una vertadera llar, la qual cosa no troben pels carrers i asils. Crec, com a militant d'Esquerra, que els nostres homes representatius ho faran quan tinguin al seu abast el fer-ho.

En escriure aquestes ratlles no m'ha mogut altre afany que plasmar el millor possible unes escenes que n'he estat observador i que han adolorit extraordinàriament la meua consciència, pensant amb les moltes que n'hi deuen haver d'iguals o semblants.

Les cases que anuncien en aquest Butlletí mereixen la màxima atenció nostra. Dedicuem-hi tot el consum.

Consell Directiu

Reunió del dia 22 d'agost:

S'aproven les propostes de socis de Guzmà Sabarter Pujol, Alfred Garcia Pons, Adolf Lòpez Tomàs i Vicenç Mora Alzinella.

S'acorda adreçar-se al ministre d'Estat dels governs espanyol i francès, protestant de l'ocupació d'Andorra per les tropes franceses.

Es despatxen assumptes de tràmit.

Reunió del 29 d'agost:

S'aprova la baixa voluntària d'Aureli Carneado.

S'acorda assistir a l'homenatge als màrtirs de l'onze de setembre i fer-los ofrena d'una corona.

S'acorda l'adhesió al Comitè d'Amics d'Andorra.

S'agraeix al senyor Pérez Vilar el donatiu d'un llibre per a la Biblioteca.

Reunió del 5 de setembre:

S'accepta la proposta de soci d'en P. Gómez.

Els delegats de la Comarcal donen compte del resultat de la darrera reunió.

Reunió del 12 de setembre:

S'aproven com a socis En Vicenç Pablo Larrosa i Vicenç Bazan Manero.

Varis companys donen el resultat de gestions per ells realitzades per Delegació del Consell.

Reunió de Comissions del 19 de setembre:

Els representants de la Comissió de Finances pro reforma de local donen impressions optimistes respecte a la recaptació de cabals. Per a imprimir més rapidesa a aquests treballs, s'acorda que la Comissió de Foment treballi conjuntament amb la de Finances.

S'acorda que una ponència de la Directiva reorganitzi la constitució de les Comissions a fi d'obtenir d'elles el màxim rendiment.

GRAN BODEGA

Marian Bosch

Vins legítims del Penadés
Olis purs d'olives

Gasoses i cerveses gelades
¡Tasteu el vi d'aquesta casa!

Blasco de Garay, 64

*Senyora: Vol conservar
bé els seus mobles?*

*comprí un flascó de
vernís Catalunya*

preu: 1'50 ptes.

SALVADOR URPI

Creu dels Molers, 44

Company: la teva condició de soci d'aquest Centre i per tant de militant de l'Esquerra Republicana, t'imposa unes obligacions que no pots negligir de cap manera. El teu deure és treballar amb dalit i en la mesura de les teves forces des dels llocs que les necessitats societàries et senyalin per assolir el fi que tots perseguim.

Tant si el Centre t'ha confiat algun càrrec com si nó, cal que vinguis a totes les reunions i actes públics que es convoquin i no pots deixar inèdita cap suggerència que tinguis i que pugui ésser profitosa per la nostra Entitat.

Pensa que la tasca que desenrotlla el Consell Directiu i les Comissions, tot i ésser molt complexa de res rervirà si no és corresposta amb la teva assistència personal.

Et suposem assabentat que amb l'ajut de tots els socis, i estem segurs que no hi haurà mancat el teu, estem pròxims a fer unes grans reformes en el nostre local social i no voldriem que les grans activitats que en ell pensem desenvolupar-hi les envoltessin la indiferència característica dels darrers actes celebrats.

---

*El dia 5 d'octubre, a les deu de la
vetlla tindrà lloc en el
nostre estatge un*

Gran miting d'afirmació d'ideari

en el que hi parlaran

Josep Macaya

Simó Llauneta

Sebastià Clara

Pere Foix

Doctor Rosell

Simó Piera

COMPANY, NO HI MANQUIS

Sols l'unió ens farà triomfar

per JOAN COLL

És amb veritable dolor com el bon militant de l'Esquerra Republicana contempla les discòrdies sorgides en el si del nostre partit, perquè comprèn que, en estar engendrades per la política de grup i de grupet, poden donar el trast a la unitat d'acció per tantes raons necessària.

Per això tots els esforços dels militants de bona fe, han d'anar encaminats a què aquestes diferències desapareixen, i jo conscient del meu deure vaig a exposar el meu criteri amb tota sinceritat. Sé que el que vaig a dir em pot fer perdre la consideració d'alguns companys i amics, però en els moments de gravetat que estem vivint, si no donés satisfacció a aquest imperatiu de la meva consciència de dir clarament el que jo penso, perdria la consideració que em mereixo a mi mateix.

Esquerra Republicana nasqué com a partit polític en la històrica conferència d'esquerres, a la qual acudiren totes les forces eminentment catalanistes i republicanes d'Esquerra, forces que estaven integrades pel Partit Republicà Català, amics del setmanari "L'Opinió", grup d'Estat Català i els obrers revolucionaris procedents de la C. N. T. És evident que aquests diferents grups representaven diferents matisos ideològics, però tots ells sacrificaren part de les seves conviccions per tal d'arribar a la creació d'un programa que els identifiqués en els ordres polític, religiós, social i nacionalista. I arribaren a aquesta unió perquè sentien la necessitat d'acabar amb aquell règim d'ignomínia que planava damunt de la nostra terra.

Aquell dia nasqué a la vida Esquerra Republicana de Catalunya; lògicament aquell dia havien de desaparèixer tots els grups que dintre d'ell es fusionaren. Els resultats d'aquesta unió són prou coneguts de tots perquè els haguem de recordar ací; el poble abrandat d'entusiasme s'entregà de ple a la nova formació política, emportat per la identificació que sentia amb el seu programa i per la confiança que inspiraven els seus capdavanters, els quals li havien ofert el més alt exponent que pot oferir un partit: una vida clara, austera i plena de sacrificis, i d'entre ells es destacava plena de glòria la figura símbol de Francesc Macià. I uns dies després de la seva naixença, Esquerra Republicana, en enderrocar la tirania borbònica i donar a Catalunya l'inici de la seva llibertat, passava a la història de Catalunya, estretament lligada, a una de les seves pàgines més glorioses.

No vulguis que la força divulgadora d'aquest Butlletí arribi a tu sol. Propaga'l i deixa'l als teus companys.

He volgut recordar això per fer memòria a tots, dels fruits que de la unió se'n tregueren.

Per què, doncs, l'esberlament que amb tant de dolor contemplem? És que han desaparegut les necessitats que motivaren la unió de tots? Categòricament contesto que no. Segueixen havent-hi explotats i explotadors entre els homes, abunden massa els infants sense escola, les dones continuen sense tenir l'assistència deguda en els mals moments del part, molts companys nostres, després d'haver treballat tota la vida, a llur vellesa no tenen altre empar que les lloses del carrer, segueixen, en fi, gairebé totes les xacres que el nostre partit vingué a subsanar com es desprèn del seu programa.

I en aquests moments que la reacció es prepara per a donar-nos la batalla i per a destruir el poc que hem fet, ensems que impedir-nos de fer el molt que falta, mantenir una política de grup, sigui el que sigui, és una traïció que es fa al partit d'Esquerra Republicana i al poble que ens va donar la seva entusiasta adhesió.

Crec sincerament que uns i altres han mancat a la disciplina que al partit devien; els uns intentant una política sectària i d'absorció del partit, i els altres portant al carrer coses que no havien d'haver sortit del nostre clos.

Considero, doncs, d'absoluta necessitat la immediata reunió d'un congrés extraordinari del partit, on es doni una solució justa a aquest problema que no pot ésser altre que la de fer entrar a tothom dintre de la més estricta disciplina i sota l'únic nom d'Esquerra Republicana, única manera de que no existeixin dintre del partit diferències de nom que han estat el fonament de les actuals discòrdies. També seria convenient no tolerar dintre del partit més que un diari, que fos veritablement el seu òrgan oficial, degudament controlat pel Comitè Executiu Central.

Confio que tots sabran posar per damunt de les petites divergències que ens separen l'ideal noble i generós que ens agermana i que ben aviat, estretament units, anirem resoltament a la victòria pel bé de Catalunya i de la Llibertat.

Matalasseria

ARMAND DOMENECH

Teles, llanes, miraguans
MATALASSOS A L'ANGLESA
Es desfan matalassos a domicili
Especialitat en nuviatges
Tapiòles, 40, botiga

BARBERIA ROGER

Avgda. F. Layret, 90

Sillons americans
Abonaments mesals
Servei a domicili
Tall a la garçon
Massatges

Es diu...

Que bò i essent un èxit els treballs de reformes de local encara manquen socis que ens vinguin a fer una visita.

Que una vegada les reformes fetes, s'empendran una sèrie d'actes que donaran goig de veure i de sentir.

Que la comissió esportiva encara no té ben planejada l'inauguració de temporada.

Que aviat passarà el temps sense haver celebrat un sol acte per la comissió que presideix.

Que se li ha posat al cap fer un campionat social de pilota a mà, i que sembla trobarà un bon ambient.

Que alguns companys de la junta han donat per acabat el seu estiu, i que els treballs de secretaria rutllaran com cal i aniran a la data.

Que el grup femení essent com són un bon nombre d'associades no fan acte de presència en el Centre, ni donen gaires senyals de vida.

Que les dissidències que es manifesten dintre l'Esquerra no són en bé del Partit i que es veuria amb molt bons ulls que aviat quedessin arranjades.

Que la Comissió del Butlletí recomana que col·laborin al mateix el major nombre possible de socis, puix és el portant-veu del Centre.

PENQUES

Des dels primers dies de cada mes, el Butlletí està a la teva disposició. Demana'l al Conserge.

Tots els que pertanyen a una entitat, tots els que admeten una disciplina, han de conèixer abastament les normes amb les quals s'han de regir.

És per això que publiquem a continuació els punts que enclouen la declaració de principis del nostre Partit amb el desig que cap dels nostres companys puguin retreure'n la seva ignorància.

Principis del Partit d'Esquerra Republicana de Catalunya

El Partit declara inviolable:

El dret a la vida amb plena seguretat i dignitat.

El dret a la lliure emissió i difusió del pensament per la paraula, l'escriptura, el cinema, la radiodifusió o per qualsevol altre procediment sense subjecció a la censura prèvia.

El dret a la lliure expressió de la consciència i a l'exercici del culte.

El dret a l'ensenyament primari gratuït i obligatori.

La llibertat de treball i el dret als fruits d'aquest.

La llibertat de locomoció i l'elecció de domicili.

La inviolabilitat de domicili, de correspondència escrita, telegràfica o de qualsevol mena.

El dret de petició, de reunió, d'associació, de manifestació i de vaga.

La igualtat davant la Llei.

El dret de tots els homes i dones majors de vint anys a la participació en el govern per sufragi directe i capacitat d'ésser elegits.

Considera indispensable per a la sobirania de la democràcia:

El reconeixement de la voluntat popular en la forma que determinin les lleis com a única font de dret i origen exclusiu i legítim de Poder.

La divisió de Poders, en legislatiu, judicial i executiu; tots ells sobirans, independents en l'esfera de les seves atribucions i responsables sense excepció.

La República com a forma de govern; les lleis fonamentals, sotmeses al referèndum popular.

La plena autonomia dels Municipis i de les comarques, en l'administració de llurs interessos peculiars i en la garantia i defensa de la llibertat i de l'ordre.

Si en el transcurs d'un any cada soci en portés un altre, d'ací poc temps el Centre tindrà l'importància que es mereix

* * *

Estimant d'indiscutible evidència la personalitat nacional de Catalunya per les circumstàncies històriques, geogràfiques, lingüístiques, econòmiques i més encara per la voluntat indestructible dels catalans, tot reservant al Poble Català l'ús de la facultat auto-determinadora, que li competeix per dret propi, el Partit considera necessària per als supremes interessos de fraternitat universal i particularment per raons d'ordre històric i geogràfic la federació de Catalunya amb els altres pobles ibèrics.

Declara que aquesta federació únicament pot ésser amb els pobles ibèrics regits democràticament, pactant directament amb ells per mitjà dels seus legítims representants, un cop assolida la llibertat de Catalunya.

Entèn que, arribat aquest cas, l'Estat català ha de tenir imprescindiblement a càrrec seu l'estructura i règim de la vida administrativa, econòmica, política i social catalana amb les facultats que segueixen:

Manteniment i garantia de la llibertat i de l'ordre;

Judici i resolució dels conflictes entre Municipis i comarques;

Organització de les milícies catalanes sense ingerència del Poder federal, excepte en cas de guerra amb l'estranger;

Legislació social, civil i penal, exceptuant els casos de delictes anomenats federals;

L'organització del tribunal, amb sobirania plena, exceptuant els casos que afectin la Constitució de l'Estat Federal;

Execució de les sentències dictades pels Tribunals de fora de Catalunya;

Impost i cobrament dels tributs de tota mena;

Organització de l'ensenyament en tots els seus graus;

La participació en els Poders federals.

Tota minoria no catalana establerta a Catalunya, serà respectada i gaudirà de la plenitud de drets civils i culturals peculiars de l'Estat a què pertanyi.

Correspondrà al poble català fixar la divisió territorial, en l'ordre administratiu i judicial, delimitant les facultats amb criteri de màxima llibertat.

A Secretaria es reben les proposicions per ingressar al quadro escènic en formació.

Comerciant. Catalanitza els rètols i papers de comerç.

CELLER de **M. SANTACANA**

OLIS, VINS I POLLERIA

PREUS REDUITS

Capioles, 27

Barcelona

El millor

Aiguardent d'herbes

JOSEP MACAYA

C. Nou de la Rambla, 64
BARCELONA

Demestre, Perez i C.^a

Despatx:

VALLDONCELLA, 6
Telèfon 13909
BARCELONA

**TRANSPORTS i
FACTURACIONS**

DOLÇERIES DE SANT PAU

PAU RIS

Casa central:

Corts Catalanes, 465
(xamfrà Calabria) - Tel. 35168

Sucursal:

Sant Pau, 96
Telèfon 15116

*10 % descompte als socis
del Centre*

**Servei especial per noces
i bateigs**

Servei de vaixel·la gratuït

Tallers

Felip Enric

Reparació i construcció de
tota mena de peces
per automòbils

Especialitat en fondre, tornejar
bieles i ajustatge de ciglenyals

Reparacions en general
Ràpidesa en els encàrrecs

*Xofers: abans de fer qual-
sevol reparació o cons-
truir alguna peça consul-
teu aquests tallers*

Muntaner, 78 - Barcelona
Telèfon 71974

Gran Cafè Còmic

El més familiar del Paral·lel

Servei de restaurant a preus econòmics

Gelats de totes menes

Especialitat en la Orxata de Xufes

Gran saló de billars

Tots els dies audicions de sardanes

Avinguda F. Layret, 89 - Tel. 34432

TRANSPORTS I TRASLLATS

amb

AUTOS-CAMION

per dins i fora de la capital sense necessitat d'emballatges

Tapissat especial per mobles de luxe i objectes d'art

Francesc Gimeno

SANT ROC, 23 - Hostafranchs
Telèfon 30451

BARCELONA

Tallers Gràfics Vda. R. Fabrè. — Rosal, 5